

Simo Paassilta

chefredaktör
Pensionstagarnas
Centralförbunds
ordförande

LEDARARTIKEL

Vårdardimensioneringen aktuell igen

Aldreomsorgslagen kompletterades år 2020 med ett förpliktigande om minst 0,7 vårdare i personaldimensioneringen per klient i långvårdsenheter och effektiviserat serviceboende för äldre personer.

Målsättningen med regleringen av personalservicen för äldre under den föregående regeringsperioden har varit att trygga dygnetruntvården av de äldre, se till att klienterna får en kvalitativ service samt att förbättra klient- och patientsäkerheten genom att säkerställa att ett tillräckligt antal vårdare ansvarar för vården.

Stadgarna om personaldimensioneringen skulle, efter en övergångsperiod träda i kraft fullt ut 1.4.2023, för att kommuner, kommunförbund och serviceproducenter skulle ha möjligheter att bereda sig på betydande ökningsar både i personal och kostnader.

På grund av förändringar i verksamhetsmiljön framkom, att målet om en dimensionering på 0,7 vårdare inte skulle kunna genomföras i alla verksamhetsenheter under det tidsspänn som ursprungligen slogs fast i lagen. Det krävs mera tid för att kunna säkerställa tillräcklig tillgång på personal. Av ovan nämnda orsaker förändrades äldreomsorgslagen våren 2023 till den del den omfattar regleringen om ikraftträdande att målet skall uppfyllas före 1.12.2023.

Trots att största delen av seniorerna klarar sig självständigt ökar hjälpbehovet särskilt under en människas sista årtionden. Som en del av regeringen Orpos regeringsprogram mål att se till att servicen är både individuell och svarar på behoven innehåller programmet också en skrivning enligt vilken man bibehåller nuvarande personaldimensionering på 0,65 vårdare under den här regeringsperioden och att personaldimensioneringen i dygnetruntvården med 0,7 skjuts upp att träda i kraft 1.1.2028. Vid sidan om personalbrist motiverar regeringen i budgetförslaget för nästa år förändringen med kostnadsinbesparingar på 89 miljoner.

Förändringen i lagreformen är för närvarande på utlåtanderunda. EKL har för avsikt att ge ett eget utlåtande om förändringsplanerna. Vår utgångspunkt är att personaldimensioneringen borde förverkligas i enlighet med den föregående regeringens beslut. Men som en realitet måste vi beakta att den nuvarande personalsituationen inte möjliggör ett fullt förverkligande. Om vi håller fast vid målsättningen kommer det att innebära, att många vårdinrättningar tvingas stänga, såsom också redan har skett. Dessutom bör vi beakta att vi redan nu har en situation där vårdare, för att uppnå personaldimensioneringen har överförts från hemservicen till dygnetruntvården, varvid den service som ges i hemmen har minskat.

Skulle vi i den här situationen i statens budgetförslag kunna avstå från de föreslagna inbesparingarna på 89 miljoner och i stället uppmuntra välfärdsområdena, de privata aktörer som betjänar dem och tredje sektorns aktörer att i sina serviceenheter också ta in andra än hälsovårdsproffs, såsom exempelvis verksamhetsterapeuter, öka rehabiliteringen och den funktionella välmågan bland invånarna?